

מועד קטן כא

שאלה: אמר ליה רב אשי לאמימר: קריעה דמעומד מנלן?

תשובה 1: דכתיב **ויקט איוב ויקרצ את מצלו**.

קושי: אלא מעתה - **וצא? ואמר לא חפצתי לקחתה** הכי נמי? והא תניא: **בין יושב בין**

עומד בין מוטה!

תירוץ: אמר ליה: התם לא כתיב ויעמוד ויאמר הכא כתיב **ויקט ויקרצ**.

תשובה 2 (אותה תשובה): אמר רמי בר חמא: מנין לקריעה שהיא מעומד - שנאמר **ויקט איוב**

ויקרצ.

דחייה: דלמא מילתא יתירתא הוא דעבד? דאי לא תימא הכי - **ויט את ראיה** הכי נמי?

תשובה 3: אלא מהכא: **ויקט המלך ויקרצ את כסאיו**.

קושי: דלמא מילתא יתירתא עביד? דאי לא תימא הכי - **ויט את ארצה** הכי נמי? והתניא:

ישב על גבי מטה, על גבי כסא, על גבי אודייני גדולה - מכולן אמרו אפילו על גבי קרקע לא יצא

ידי חובתו ואמר רבי יוחנן: שלא קיים כפיית המטה.

תירוץ: אמר ליה: כעין ארצה.

הבאת ברייתא: תנו רבנן, אלו דברים שאבל אסור בהן: אסור במלאכה, וברחיצה, ובסיכה, ובתשמיש

המטה, ובנעילת הסנדל, ואסור לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים, ולשנות במשנה, במדרש ובהלכות

ובתלמוד ובאגדות. ואם היו רבים צריכין לו - אינו נמנע.

מעשה ומת בנו של רבי יוסי בציפורי, ונכנס לבית המדרש ודרש כל היום כולו.

מעשה כמו בברייתא: רבה בר בר חנה איתרעא ביה מילתא, סבר דלא למיפק לפירקא.

אמר ליה רבי חנינא: **אם היו רבים צריכין לו - אינו נמנע.**

סבר לאוקמי אמורא עליה

אמר ליה רב: תניא, **ובלבד שלא יעמיד תורגמן.**

ואלא היכי עביד?

כי הא דתניא: **מעשה ומת בנו של רבי יהודה בר אילעאי, ונכנס לבית המדרש. ונכנס רבי חנניה בן**

עקיבא וישב בצדו, ולחש הוא לרבי חנניה בן עקיבא, ורבי חנניה בן עקיבא לתורגמן, ותורגמן

השמיע לרבים.

הבאת ברייתא: תנו רבנן:

רבי יהושע	רבי אליעזר	
משני ושני בכלל - מותר להניח תפילין חולץ	משלישי ואילך, ושלישי בכלל - מותר להניח תפילין אינו חולץ	ממתי אפשר להניח תפילין
דכתיב ואחריתה כיוס מר	דכתיב ויתאו ימי כפי אפיה	ואם באו פנים חדשות, האם חולץ? מאי טעמא?
הא כתיב ויתאו ימי ודו! - אמר לך: שאני משה, דתקיף אבליה	הא כתיב ואחריתה כיוס מר! - עיקר מרירא חד יומא הוא	מה כל אחד עושה עם הפסוק של השני?
והלכה כרבי יהושע בהנחה	הלכה כרבי אליעזר בחליצה	איך פוסקים

שאלה לגבי הפסיקה: איבעיא להו: בשני לעולא, חולץ או אינו חולץ?

תשובה 1: תא שמע, אמר עולא: חולץ ומניח אפילו מאה פעמים.

חיזוק לתשובה: תניא נמי הכי, **יהודה בן תימא אומר: חולץ ומניח אפילו מאה פעמים**

דעה אחרת: רבא אמר: כיון שהניח (ביום השני) - שוב אינו חולץ.

קושי: והא רבא הוא דאמר: הלכה כתנא דידן, דאמר: שלשה

תירוץ: מצוה שאני.

שלוש ברייתות עם דינים המתייחסים לשוני בין שלושת הימים הראשונים לשאר הימים

ברייתא 1	ברייתא 2	ברייתא 3
אבל, שלשה ימים הראשונים - אסור במלאכה, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה. מכאן ואילך - עושה בצינעא בתוך ביתו, והאשה טווה בפלך בתוך ביתה	אבל, שלשה ימים הראשונים - אינו חולץ לבית האבל, מכאן ואילך - חולץ, ואינו יושב במקום המנחמין אלא במקום המתנחמין	אבל, שלשה ימים הראשונים - אסור בשאלת שלום, משלשה ועד שבעה - משיב ואינו שואל, מכאן ואילך - שואל ומשיב כדרכו

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

קושי על הברייתא השלישית: שלשה ימים הראשונים אסור בשאילת שלום: והתניא: מעשה ומתו בניו של רבי עקיבא, נכנסו כל ישראל והספידום הספד גדול. בשעת פטירתן עמד רבי עקיבא על ספסל גדול ואמר: "אחינו בית ישראל שמעו! אפילו שני בנים חתנים - מנוחם הוא בשביל כבוד שעשיתם. ואם בשביל עקיבא באתם - הרי כמה עקיבא בשוק. אלא כך אמרתם *תורת אלהיו פלפו* וכל שכן ששכרם כפול, לכו לבתיכם לשלום."
תירוץ: כבוד רבים שאני.
 עוד קושי על הברייתא השלישית:

ברייתא 2	ברייתא 1	
	משיב ואינו שואל	משלשה ועד שבעה
מדבר עמו תנחומין ואינו שואל בשלום	שואל ומשיב כדרכו	מכאן ואילך/בתוך שלשים יום
שואל בשלום ואינו מדבר עמו תנחומין.		לאחר שלשים יום
אחרים אין שואליו בשלום - שהוא אינו שרוי בשלום	אמר רב אידי בר אבין: הוא שואל בשלום אחרים - שאחרים שרויין בשלום,	פתרון הסתירה
	והא מדקתני משיב - מכלל דשיילין ליה!	קושי על הפתרון
	דלא ידעי	תירוץ
	אי הכי, התם נמי! (שלשה ימים הראשונים אסור בשאילת שלום)	קושי על התירוץ
	התם (שלושה ימים הראשונים) מודע להו, ולא מהדר להו. הכא (שלושה עד שבעה) לא צריך לאודועינהו.	תירוץ

המשך ברייתא 2: מתה אשתו ונשא אשה אחרת - אינו רשאי ליכנס לביתו לדבר עמו תנחומין. מצאו בשוק - אומר לו בשפה רפה ובכבוד ראש!.

עוד סתירה:

ברייתא 2	ברייתא 3 - דעת תנא קמא	ברייתא 3 - דעת ר' מאיר
לאחר שלשים יום/בתוך שנים עשר חדש	מדבר עמו תנחומין ואינו שואל בשלום	
לאחר שנים עשר חדש	שואל בשלום ואינו מדבר עמו תנחומין, אבל מדבר עמו מן הצד	המוצא את חבריו אבל לאחר שנים עשר חדש, ומדבר עמו תנחומין, למה הוא דומה - לאדם שנשברה רגלו וחיתה. מצאו רופא ואמר לו: כלך אצלי, שאני שוכרה וארפאנה, כדי שתדע שסממניך שלי יפין.
פתרון	באביו ואמו	
קושי		התם נמי ידבר עמו תנחומין מן הצד!
תירוץ		אין, הכי נמי. ומאי אינו מדבר עמו תנחומין - כדרכו, אבל מדבר עמו מן הצד

הבאת ברייתא: תנו רבנן:

ר' שמעון	תנא קמא	
	מונה עמהן	שלשה ימים הראשונים בא ממקום קרוב
	מונה לעצמו	בא ממקום רחוק
אפילו בא ביום השביעי ממקום קרוב - מונה עמהן	אפילו בא ממקום קרוב - מונה לעצמו	מכאן ואילך

שלשה ימים הראשונים, בא ממקום קרוב - מונה עמהן.
הגבלה: מר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: והוא שיש גדול הבית בבית.

